

JAARVERSLAG

2018/2019

We develop the South African Agricultural Industry.
Ons ontwikkel die Suid-Afrikaanse Landbou Industrie.

SENTRUM VAN UITNEMENDHEID
Natuurlike Hulpbronne

Wayman Kritzing

Wayman Kritzing dien as voorsitter van die Sentrum van Uitnemendheid: Natuurlike Hulpbronne en word bygestaan deur Willem Symington as ondervoorsitter en Cornie Swart as addisionele lid. Janse Rabie dien as funksionaris.

WATERSAKE

Rouwatertariefbedeling

Die departement van water en sanitasie (DWS) se goedgekeurde watertariefbedeling vir 2019/20 is aan affiliasies uitgestuur. Agri SA het 'n belangrike rol gespeel tydens die rouwatertarief-onderhandelings om te verseker dat persentasiestygings (tussen 4,40% en 14,40%) binne die grense soos beding deur Agri SA namens die Suid-Afrikaanse landbousektor val.

Oordrag van watergebruiksregte

Agri SA het menige versoeke ontvang vir hulp met regsdinge teen die DWS rondom die hersiene (en na ons mening verkeerde) vertolking van artikel 25 van die Nasionale Waterwet, 36 van 1998 (NWA). Ingevolge sy hersiene posisie, is die DWS van mening dat artikel 25 nie voorsiening maak vir private handel in watergebruiksregte nie. Ná sorgvuldige oorweging het Agri SA se regskomitee twee sake vir ondersteuning geïdentifiseer:

- i. Die Wittewater Boerdery-saak (wat handel oor tydelike oordrag van watergebruiksregte) het in die Kaapse Hoërhof geslaag. 'n Afskrif van die uitspraak en mediaverklaring ten opsigte daarvan is aan Agri SA-lede uitgestuur. Die tweede (hoof-) gedeelte van die aansoek sal binne die tweede helfte van 2019 aangehoor word.
- ii. Die Doornkraal Besigheidstrust-saak (wat handel oor permanente oordragte van watergebruiksregte asook verklarende verligting in verband met die magte van watergebruiksverenigings) is verwys na die regter-president van die Hoërhof in Pretoria vir verhoor voordat 'n volledige regsbank die saak later in 2019 aanhoor.

Verifiëring- en validasieproses

Agri SA se Sentrum vir Uitnemendheid: Natuurlike Hulpbronne gaan voort om die aangeleentheid van verifiëring en validasie op te volg en druk op die DWS uit

te oefen vir die finalisering van daardie proses. Nadat die DWS die afsluitingsverslag vir die proses gefinaliseer het, sal hulle begin om met Agri SA te skakel met die oog op behoorlike opdatering van die status van bestaande wettige watergebruike in Suid-Afrika.

Onwettige watergebruik

Die onwettige gebruik van water is vir Agri SA 'n rede tot ernstige kommer aangesien dit konflik en ongelykheid onder besproeiers veroorsaak.

Agri SA het voortdurend die posisie gehandhaaf dat hy geensins die onwettige gebruik van water deur sy geaffilieerde lede kan of sal goedkeur, onderskryf of op enige wyse ondersteun nie.

“ Agri SA het voortdurend die posisie gehandhaaf dat hy geensins die onwettige gebruik van water deur sy geaffilieerde lede kan of sal goedkeur, onderskryf of op enige wyse ondersteun nie.

Agri SA is van mening dat die vestiging van uitstaande opvanggebiedbestuursagentskappe (CMA's) en die verifiëring en validasie van watergebruiksregte noodsaaklik is vir die DWS om teen die onwettige gebruik van water op te tree.

Die beweerde onwettige uitreiking van watergebruiklisensies is ook kommerwekkend. Agri SA het 'n regsmening verkry oor die aangeleentheid in die Noord-Kaap, wat hy verwys het na die minister van water en sanitasie vir verdere ondersoek. Agri SA het die saak ook verwys na die Organisation Undoing Tax Abuse (OUTA) vir verdere aandag en ondersoek.

Agteruitgang van watergehalte

Agri SA is hoogs bekommerd oor die agteruitgang in die gehalte van Suid-Afrika se waterbronne en die implikasies daarvan vir die landbou. Agri SA se Sentrum van Uitnemendheid: Natuurlike Hulpbronne was betrokke by die aanvanklike beraadslaging om 'n geïntegreerde nasionale watergehaltebeleid en -strategie te ontwikkel en sal voortgaan om hieraan en aan ander prosesse deel te neem.

Agri SA was instrumenteel in die versoek wat gerig is vir 'n ondersoek na die DWS se watergehaltemonitoring- en bestuursfunksies langs die Vaalrivier. Ten spyte van die parlementêre portefeuljekomitee vir water en sanitasie se teregwysing, was die DWS nie in staat om sy watergehaltemonitoring- en bestuursfunksies te vervul nie. Agri SA het 'n beroep gedoen op en sal sy onderskeie bedryfsorganisasie-affiliaties ondersteun in hul pogings om die oorsake en gevolge van verswakende watergehalte in Suid-Afrika aan te spreek.

Agri SA is van mening dat watergehalte op opvangsgebiedvlak bestuur moet word. Die vestiging van die uitstaande opvangsgebiedbestuursagentskappe deur die DWS word beskou as noodsaaklik ten einde die agteruitgang van Suid-Afrika se waterbronne te bestuur.

Verhoudings met eksterne belanghebbendes

Agri SA handhaaf 'n goeie werkverhouding met verskeie eksterne belanghebbendes en rolspelers in die watersektor, met inbegrip van die South African Association of Water Users Associations (SAFWUA), the Strategic Water Partnership Network (SWPN) en die South African National Council on Irrigation and Drainage (SANCID).

In Maart 2019 het Agri SA en SAAFWUA 'n formele memorandum van verstandhouding onderteken om hul bestaande werkverhouding te formaliseer ten einde die landbousektor se posisie ten opsigte van watersake te bevorder.

OMGEWINGSAKE

Skaliegasontwikkeling

Agri SA se Sentrum van Uitnemendheid: Natuurlike Hulpbronne is aan die voorpunt van die betoog teen die voorgestelde vestiging van 'n skaliegasbedryf in Suid-Afrika. Gegewe die gebrek aan inligting oor die beskikbaarheid van water en besonderhede oor hoe besmette grond en water behandel en verwyder sal

word, kan Agri SA nie die voorgestelde vestiging van 'n skaliegasbedryf in Suid-Afrika ondersteun of onderskryf nie.

Agri SA het 'n hersieningsaansoek in Pretoria se Hoërhof gebring teen die waarnemende minister van omgewingsake se besluit om die organisasie se appèl teen die toestaan van omgewingsmagtiging aan Rhino Oil & Gas vir eksplorasiebedrywighede in Noordwes, Vrystaat, KwaZulu-Natal en Oos-Kaap van die hand te wys. Vordering met die hersieningsaansoek sal fyn dopgehou word en Agri SA sal daarvoor verslag doen aan sy affiliasies.

Memorandum van Verstandhouding – Mineraleraad van Suid-Afrika

Agri SA en die Mineraleraad van Suid-Afrika (MinCoSA) is partye tot die Memorandum van Verstandhouding (MoU) wat beoog om onder meer 'n kommunikasieplatform te bied oor aangeleenthede van wedersydse belang. Ingevolge die MoU, het Agri SA en MinCoSA 'n eksterne konsultant aangestel om gebiede waar die landbou- en mynbedryf tesame kan bestaan, te ondersoek en evalueer en is in die proses om 'n oorvleueling-atlas voor te berei wat moontlik deur die departement van minerale hulpbronne gebruik kan word wanneer daar besluit word om mynbedrywighede in sekere hoëpotensiaal-landbougebiede toe te laat.

Agri SA sal voortdurend sy verhouding met georganiseerde mynbou herevalueer. Indien dit sou blyk dat die huidige MoU nie voordelig vir die landbousektor is nie, sal Agri SA sy bestaande verhouding met MinCoSA heroorweeg.

“ *Indien dit sou blyk dat die huidige MoU nie voordelig vir die landbousektor is nie, sal Agri SA sy bestaande verhouding met MinCoSA heroorweeg.*

Wetsontwerp op die Bewaring en Ontwikkeling van Landbougrond

Die Konsepwetsontwerp op die Bewaring en Ontwikkeling van Landbougrond (PDALB) dien tans voor die Nasionale Ekonomiese-, Ontwikkelings- en Arbeidsraad (Nedlac).

Die doel van die PDALB is om hoëpotensiaal-landbougrond vir landboudoeleindes te behou. Sodanige grond word tans bedreig deur mededingende eise soos dié van die mynbedryf. Bestaande wetgewing bevat nie voldoende regulering in hierdie verband nie.

MinCoSA bly gekant teen landbou-belanghebbendes binne Besigheideenheid Suid-Afrika (Busa) se posisie oor die toepasbaarheid van die PDALB. Die meningsverskil hou grootliks verband met die magte van die betrokke ministers en die onderskeie regeringsvlakke.

Agri SA moniteer die proses en sal voortgaan om binne Nedlac druk uit te oefen om die PDALB as wetgewing aanvaar te kry.

Biologiese beheer oor uitheemse en indringerspesies

Agri SA het die Sentrum vir Biologiese Beheer en Rhodes Universiteit se programme vir die daarstelling van biologiese beheermaatreëls ten einde uitheemse en indringerspesies te bestuur, aktief ondersteun. Vroeë aanduidings is dat hierdie inisiatief moontlik die weidingspotensiaal en aanwending van weiveld in Suid-Afrika drasties kan verbeter.

LandCare

Agri SA was intensief betrokke by die departement van landbou, bosbou en visserye (Daff) se inisiatiewe om die agteruitgang van grond teen te werk.

“ Agri SA was intensief betrokke by die departement van landbou, bosbou en visserye (Daff) se inisiatiewe om die agteruitgang van grond teen te werk.

Dit sluit in die formulering van 'n omvattende strategie om slangbos-indringing oral in Suid-Afrika aan te spreek en om Daff te help in sy formulering van 'n bewaringslandboubeleid.

Square Kilometre Array

Agri SA is 'n party tot 'n Memorandum van Verstandhouding (MoU) met die SKA (Square Kilometre Array) -bestuursgesag. Agri SA gaan voort om sy geaffilieerde lede by te staan in onderhandelinge en die soeke na oplossings vir probleme wat voortspruit uit die SKA se aktiwiteite in die Noord-Kaap.